

Mazsalacas

Vēstis

LTF un LNNK MAZSALACAS PILSĒTAS GRUPU IZDEVUMS

12(15) OKTOBRĪ

13

sestdiena

Cilvēki ir ļoti neatsaucīgi, bet ārkārtīgi prasīgi.

LTF

1990.gada 20.septembrī Mazsalacas kultūras namā notika Mazsalacas TF nodaļas pilnsapulce. Sapulces norisē piedalījās ap 50 tautfrontiešu un to atbalstītāju.

Atskaite par paveikto.

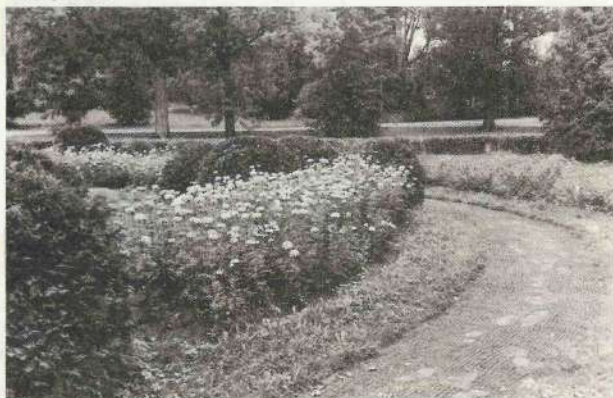
JĀNIS NAGLIS. TF nodaļas biedru skaits ir 356. Par biedru uzskatām, ja par vienu ceturksni ir iemaksāts viens rublis. Domāju, ka TF līdz nākošajām vēlēšanām ir jāsauglabā. Ko tad kopīgi esam paveikuši?

"Mazsalacas Vēstis" no idejas līdz reālam izpildījumam.

Vēlēšanu sagatavošana, norise. TF stingri un noteikti izgāja ar saviem kandidātiem un savu platformu.

Mazsalacas baznīca. Ar draudzes līdzdalību esam paveikuši tiešām daudz: ir savestas kārtībā ērģeles, maitāja istaba, saposts jūms un apkārtnē.

Talkas. Īpaši sakopta un skaista vieta - Mazsalacas vidusskolas parks.

Frontes aizmugurē viss vēl pa vecam.

Rajona TF valdē darbojās J.Naglis un M.Radziņš. Tas ir cits virziens. Dzīli teorētisks. Tas īsumā viss. Paldies visiem. Ikvienam mazpilsētas iedzīvotājam.

MIHAILS SIJICINS. Ir iesācies TF deputātu darbs. Jūlijā deputāti parvirzīja izpildkomitejas darbu uz priekšu. Esam rūpējušies par tiem cilvēkiem, kam klājies grūti un klāsies vēl grūtāk. Ceturtdienas rindas noregulēšana. Neesam stāvējuši malā arī no lieliem notikumiem (braucieni uz manifestācijām). Pilsētas centrā ierīkots TF stends.

Ir būtiski tomēr, lai darbotos nevis mazākā daļa, bet lielākā. Maz ir tādu kopīgu sanāksmju. Rindās jau katru dienu sastopamies, bet gribas arī kādreiz padiskutēt, katrs taču kaut ko lasa.

Dienzīl visa darba smagumu iznes viena cilvēku grupa. Fronte ir jāsauglabā. Esmu par jaunu Domi un priekšsēdētājiem.

MĀRIS RADZIŅŠ. Pavasarī daudz darbojāmies pilsētas sakopšanā. Tika izvests konkurss par skaistāko māju. Darāmā ir ārkārtīgi daudz. Tie, kas iznāk ārā, ir ļoti maz. Mēs varam lādēt valdību, bet zēl, ka bija samērā maz, kas aizgāja paklausīties, kā runā K.Dimiters. Novēlu nākošajai Domei un priekšsēdētājiem turēties, lai nenogrimtu.

Atklātā balsošanā tika ievēlēta jaunā Dome 15 cilvēku sastāvā:

1. Pēteris Auzāns	8. Laimdota Luste
2. Jānis Bērziņš	9. Baiba Melke
3. Vallija Bērziņa	10. Jānis Naglis
4. Rīgars Grandāns	11. Viktorija Puriņa
5. Guntis Grantiņš	12. Māris Radziņš
6. Jānis Jansons	13. Mihails Sijicins
7. Anta Ķirše	14. Māriete Viksne
	15. Māris Zariņš

Pārstāvji :

Nina Gadzāne	- "Latvijas Lini"
Andris Kalniņš	- nodaļas valdes loceklis
Riuardis Ņepisenko	- SSPK

Revīzijas komisija sekojošā sastāvā:

Gaida Šmelte
Jānis Škoba
Gaida Dreimane

Domes sēdē

24.septembrī notika pirmā Domes sēde atjauninātā sastāvā. Darba kārtībā izskatīja divus jautājumus:

1. Priekšsēdētāju vēlēšanas.
2. Baznīcas simtgade.

Māris Radziņš izvirzīja sekojošus kandidātus priekšsēdētāju amatam: Pēteri Auzānu, Jāni Bērziņu, Rīgaru Grandānu, Māriti Viksni, Jāni Nagli.

Vallija Bērziņa ieteica Māra Radziņa kandidatūru. Balsošana notika divās kārtās. Pirmajā reizē Pēteris Auzāns un Jānis Naglis ieguva balsu vairākumu, bet Jānis Bērziņš un Māris Radziņš guva neizšķirtu rezultātu: katram pa 5 balsīm. Atkārtotajā balsošanā uzvaru guva Māris Radziņš. Un tā mūsu līderi:

Pēteris Auzāns,
Jānis Naglis,
Māris Radziņš.

Dome apstiprināja kasiere amatam Valliju Bērziņu un sekretāres amatam - Viktoriju Puriņu.

Sakarā ar baznīcas simtgadi runāja Jānis Naglis.

PAVĪSĀM ĪSĪ

6. un 7.oktobrī Rīgā notika Latvijas Tautas frontes III kongress.

Nākošajā laikraksta numurā - pārskats par kongresa gaitu.

Diens man diva, Diens man diva, Diens roka reidolera...

(Sīkas piezīmes par LTF Valmieras rajona
nodalnes 5.konferenci.)

Fau krietni dzīvots zem LTF simboliskās zīmes - debesīs kā pasaules jumts. (Vienādsānu trijstūris ar 90° leņķi augšā.) Cik liels šodien ir šī trijstūra spēks? Un vai tas kļūst redzamāks, ja konference bija veltīta tikai politisko un ekonomisko jautājumu risināšanai un aizmirsa ierakstīt vārdus, jēdzienu, problēmu "Kultūra"... Vai Latvija iespējama bez s a v a s kultūras? Tas taču ir vienīgais ceļš no varmācības un varas uz taisnību, mīlestību.

Jā, LTF ir jāsaglabā. Bet vai ikvienam no mums ir sava atbilde uz jautājumu "kāpēc?!". Iepriekšējo TF laiku varam nosaukt par Dzirdes laiku (pietika ar runāt), bet tagad tam jāpārklājas ar Redzes laiku (runātie, rakstītie vārdi ir jāierauga). Un katram vajadzētu sākt ar savu darbu, atceroties ķīniešu sakāmvārdi: "Gudrais prasa visu tikai no sevis, negudrais tikai no citiem."

ANITA STABIŅA

Pateicība

Ar rudenīgiem ziediem un laba vēlējumiem sīzvedīta baznīcas simtgades jubileja.

Pateicos visiem labiem ļaudīm, kuri nerēķinājās ar savu brīvo laiku, nāca uzpost Dievnamu un tā apkārtni. Paldies tiem vīriem, kuri izremontēja abas baznīcas telpas.

Paldies Tautas Frontes biedriem, dārkopjiem un draudzes locekļiem par atsaucību, kopsaimniecību "Mazsalaca" par dāsnumu.

Mazsalacas ev.lut.draudzes
priekšniece L.PURLAURA

REDARCIJAS PIEZĪME

Vienaldzības un bezatbildības dēļ palika nenolasīts apsvērkums svētkos un nenodziedāta dziesma, ko lūdza Mazsalacas ev. - lut. baznīcas ilggadējais mācītājs Pauls Birzulis.

MAZSALACAS

ev.-lut.BAZNĪCAS simtgades Svētkos 1990.gada 30.septembrī.

Cik mīlīgas ir TAVAS māju vietas, ak KUNGS CEBAOT!
Mana dvēsele ilgojas un tvīkst pēc tā KUNGA pagalmiem, mana sirds un mana miesa skaļi gaviļlē pretī dzīvajam DIEVAM.

Svētīti ir tie, kas dzīvo TAVĀ namā, tie TEVI slavē vienmēr!

Svētīti ir tie cilvēki, kas TEVI atrod sev spēku, kam sirdis stāv TAVI ceļi!

Amēn.

Sīrsnīgi sveicinu MAZSALACAS ev.-lut.draudzi, draudzes Padomi un draudzes mācītāju un v i e s u s DIEVA žēlastībā pasargātā krāšņā dievnama simtgades Svētkos!

No sirds novēlu, lai VISUVARENĀ DIEVA UN MŪŽIGĀ TEVA ŽĒLASTĪBA stāvētu joprojām pāri dievnamam, draudzei, draudzes Ganam un visam garīgajam darbam.

Atrazīamies zem medicīniskas uzraudzības, diemžēl, nevaru piedalīties dievnama dižajā jubilejā. Bet, lai arī lūdzu, aizlūgumā par ievērojamo svētku dienu visiem kopīgi nodziedāt dziesmu "Cēli kā dzimtenes dievnami, lai tev ir mērķi un darbi! (525. L./313. L. v23).

DIEVA vadību, sargāšanu un svētību visiem novēlot, patiesā

KRISTUS mīlestībā

PAULS BIRZULIS, māc., emer.

TDP IK

Sakarā ar Mazsalacas ev.luteriskās draudzes lūgumu par palīdzību remonta jautājumā uz 100 gadu jubilejas svinībām, Mazsalacas pilsētas Tautas deputātu padomes izpilddarbojuma NOLĒMA:

1. Apmaksāt materiālos izdevumus Mazsalacas ev.lut.baznīcai par veiktiem remonta darbiem par summu līdz 500,- rbl.

2. Līdzekļus pārskaitīt pēc piestādītā rēķina no kapitālās celtniecības fonda.

Pārskats par Valmieras rajona
Dzīvokļu un komunālās saimniecības
apvienības Mazsalacas ekspluatācijas
iecirķņa darbu.

Noklausoties Valmieras dzīvokļu saimniecības pārvaldes Mazsalacas ekspluatācijas iecirkņa meistaras v.i.Zaķes līzes ziņojumu par darbu 1990.gadā, izpildkomiteja atzīmē, ka 1990.gadā iecirknī kopumā palielinājies darba apjoms, kas, salīdzinot ar 1989.gadu, arī izpildīts par 25% vairāk. Sakarā ar kopējā dzīvokļu fonda nolietošanu, pilsētas dzīvokļu iekšējais fonss nav uzlabots. Materiāli tehniskā bāze neatbilstoša materiālu glabāšanai. Nepieciešama jauna materiālu glabāšanas noliktava.

Pilsētā neapmierinošs stāvoklis ar ūdens apgādi sakarā ar ūdens ņemšanas vietu šahtu aku nesakoptību. Akā neatbilstošas ūdens analīzes. Paaugstināts kolī indekss. Nepieciešama aku atremontēšana pilsētā 40 akām.

Materiālu trūkuma un jaudas dēļ pasliktinājies pilsoņu nodrošinājums ar malkas glabāšanas šķūņiem Rīgas ielas Nr.7 iedzīvotājiem.

Dzīvokļu ekspluatācijas iecirknis nav nodrošināts ar iecirkņa meistarām, līdz ar to nekoordinēta materiāli tehniskā apgāde un sadarbība ar pilsētas uzņēmumiem, Mazsalacas pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomiteja NOLĒMA:

I. Lūgt Valmieras rajona Dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienību:

1.1. risināt jautājumu par materiālu nodrošinājumu malkas šķūņu komplektācijai Mazsalacā, Rīgas ielā 7 līdz 1.11.90.

1.2. Kopīgi ar ūdenssaimniecības un kanalizācijas pārvaldi un projektēšanas institūtu noteikt /izdarīt vietas izrīli pēc korekcijas projektā/ ūdensņemšanas vietu centrālajā ūdens trasē Mazsalacā.

2. Mazsalacas ekspluatācijas iecirkņa meistarai I.Zaķei:
2.1. līdz 1.11.90 veikt aku atremontēšanas darbus, atjaunojot māla seguru, grodu un vāku nomaiņu.

2.1.1. līdz 10.10.90 izvest aku profilaktisko darbu un izziņot iedzīvotājiem analīžu rezultātus.

3. Lūgt SPK Smiltene Mazsalacas filiāles direktoru A.Voicesūku veikt dzīvokļu saimniecības zāģbaļķu pārstrādi līdz 1.11.90.,

- organizēt strādniekus darba apvienošanas kārtībā Rīgas ielas Nr.7 malkas šķūņa celtniecībā.

Dzīvokļu saimniecības pārvaldē veiktie darbi
1990.gadā.

1. Salabotas 8 mājām jumta renes 1990.gadā paredzēts atremontēt vēl 3 mājām.
2. Salaboti šifera jumti - 3 mājām
- no pārvaldes saņemtas 100 lokanes
- nepieciešamas 1,000 loknes, ko varētu apgūt 2.pusgadā
3. Šķūņņu remonts
- no pārvaldes saņemti 700 m², kas viss izlietots
4. Salaboti aku vāki 10 gab.
5. Salaboti tualetes vāki 10 gab.
6. Uzmūrīti 10 jauni skursteņi
7. Uzmūrītas divas jaunas krāsnis no pasūtītāja /īrnieka/ materiāliem
8. Nokrāsotas ārējās fasādes - 6 mājām saņemta krāsa 1,500 kg nepieciešams vēl 300 kg
9. Atremontētas 2 dzīvokļiem grīdas saņemti 5 m³ dēļi /visa veida, ne tikai grīdām/
10. Salaboti 5 akām sūkņi
3 akām pārvalde nodrošinājusi ar sūkņiem, trūkst tehniskā āda, divām akām ielikti vilkatori ar īrnieku inventāru
11. Kosmētiskais remonts veikts 3 dzīvokļos, kur iepriekšējais īrnieks miris.
12. Izkrāsoti daudzdzīvokļu māju koridori.

Par līdzekļu ieskaitīšanu
Mazsalacas pilsētas ārpusbudžeta kontā
no iedzīvotāju sniegtiem pakalpojumiem.

I. Par dažāda veida izpildkomitejas sniegtajiem pakalpojumiem samaksāt ārpusbudžeta kontā:

I.1. par izziņas sniegšanu patērētāju b-bai - I rbl.

I.2. par atļaujām tirgoties/par izziņām iesniegšanai dārkopības biedrībai/

- Latvijas republikas teritorijā I rbl. /3,- rbl./

- ārpusrepublikas teritorijā 10 rbl.

I.3. par pieprasījumiem arhīvam, lai izsniegtu izziņu par mājpašuma tiesībām 3 rbl.

I.4. par ģimenes sastāva izziņu I rbl.

I.5. par bērna svinīgu dzimšanas reģistrāciju - 3 rbl.

I.6. par katra bērna piedalīšanos bērības svētkos - 10 rbl.

2. No samaksas par izziņām atbrīvot pensionārus; pabalstu un alimentu saņemšanas gadījumos.

3. Lēmums stājas spēkā ar I. II. 1990.gadu.

No «Dzejas dienām - 90» Mazsalacā un Ramatā 1990.g. 28. septembrī.

K. Daugulis.

K. Daugulis

liec vērā!

Ja laime klāt tev kādreiz stājas,
Par daudz tad pretim neļaujies,
Jo redzi, laimei vieglas kājas
Šurp nākt un-atkal aizsteigties.
Tad ņem, ja laimes brīdi jūti,
- To, ko tas īstais brīdis dod,
Tad nebūs jāraud tev tā grūti,
Ja aizies tas nedomājot.

Bet, ja par kaut ko sirds tev ēdas,
Par daudz ar skumjām nedodies,
Un neiegrībies vienās bēdās
No katra prieka atrauties.
Ej un no puķēm kroguš pini, -
To dzīves dārzā diezgan būs!
Un, ja tev ērkšķi dur, tad zini,
Ka rozes drīz tev rokā būs.

Pulkstens 15.⁰⁰ Ramatā notika piemiņas akmens atklāšana pirmajai latviešu dramaturģei Marijai Pēkšēnai. Atklāšanā piedalījās mūsu novadniece aktrise Līga Liepiņa un dramaturģis Pauls Putniņš, pašdarbības kolektīvi no Mazsalacas un arī Igaunijas. L.LAPKALSKA FOTO

Pauls Putniņš: "Luga - tas ir vīrišķīgs žanrs. Arī sievietes jau mūsu profesionālā teātra rītausmā pieskārs šim žanram (Pēkšēna, Aspazija, Brigedere). Kāpēc luga prasa vīrišķību? Tāpēc, ka luga ir konfliktu māksla. Laikmetīga luga vienmēr ir konfliktā ar gava laika iekārtu. Šodien šis notikums jau nav tikai saistīts ar teātri. Šodien, atklājot piemiņas akmeni, mēs ielūkojamies savas tautas kultūras vēsturē. Mēs apzināmies, ka neesam uz smiltīm radīti. Tagad mēs noliekam savas tautas kultūras zīmes daudzās vietās.

Paldies mazsalacietiem, it īpaši kultūras dzīves rosinātājai N. Nurmikai. Lai novads atplaukst atmiņā. Man ir tāda priekšlikums - iestudējiet M. Pēkšēnas lugu "Ērtrūdi".

Nekas mums no gaisa nekritīs. Tikai tā - punkts pie punkta iemirzēsies dažādās Latvijas vietās. Tā mēs varēsim paskatīties to laiku vērtībās, izpraust laika ritumu, sudumu, guvumu. Varbūt atrodam to, kas noder mums.

Šī dzejas diena
sākās ar ziedu
nolikšanu dzejnieka
Kaspara Daugļa
atdusas vietā.
Kaspars Daugulis ir
pirmo "Pēterburgas
Avižu" līdzstrādnieks
dzejas nodaļā. Dzimis
Mazsalacas draudzē
1843. gadā. Miris
1903. gadā.

Lai jums, mazsalacietī, veicas!

Aktrise Līga Liepiņa citēja A. Bēdliša uzrakstīto. Es izvēlējos
pirmo un pašējo tekstu: "Ar tautas brīvību neļoko..."

Lai šo zemi iznīdētu, saule jānoizsā.

Dailis Dšenice: "Kā tautā saka - teātris vienmēr ir spēlēts.
Es esmu priecīga, ka mūsu pagastā pienākusi šāda diena. Es ceru, ka mū-
su skolās nākotnē 1. septembrī pati pirmā stunda būs veltīta mūsu no-
vadniekiem. Tā būtu arī stunda pie šī piemiņas akmens. Nedrīkst arhi-
vos, pagrabos ielēgt gaismu un kultūru. L.LAPKALSKA FOTO

Marija Pēkšēna minama pirmo latviešu lugu rakstnieku skaitā.
Viņa dzimusi 1845. gada 10. oktobrī Mazsalacas Valtenberģu "Kalmačos"
saimnieka ģimenē. Mācījies Valmierā pilsētas skolā, taču 15 gadu ve-
cumā ir spiesta mācības pārtraukt, jo nomirst tēvs. Agrī uzsākusi dar-
ba gaitas par audzinātāju brāļu ģimenēs. Sākumā Ņuku muižā, vēlāk Ve-
catē. Astoņdesmitajos gados pārceļas uz dzīvi Rīgā.

Klusībā nodarbotamās ar dzejošanu, M. Pēkšēna piedalās pirmajā
Rīgas Latviešu biedrības organizētajā latviešu lugu konkursā 1870. g.,
kur viņas luga (no II iesūtītajām) saņem godalgu. Tā ir luga "Ērtrū-
de".

Holfs Alunāns savās atmiņās raksta:

"Vai tas nav brīnīšķīgi: 25 gadus veca jaunava, kas nekad vēl
nav Rīgā bijusi, tātad nav arī vēl teātri redzējusi, uzraksta lugu, par
kuru kritika raksta, ka tā "sarakstīta ar lielu dramatisku likumu un
skatuves prasmi". Pie tam tas notiek laikā, kad latviešu oriģināldra-
mas tikpat kā vēl nemaz nav, un latviešu teātris tikko sācis darbo-
ties! Tas liecina par Marijas Pēkšēnas dramatiskā talanta būtiskumu,
kas ar primāru spēku spieda kluso, kautro lauku jaunavu kalpot savai
tautai."

Tomēr cenzūras dēļ "Ērtrūdes" pirmizrāde Rīgas Latviešu
teātri varēja notikt tikai pēc 7 gadiem. Divus gadus vēlāk turpat iz-
rādīta otra luga "Vienu stāstu!": Abi darbi toreiz sabiedrībā guva
atspoguļojumu.

M. Pēkšēna pavisam uzrakstījusi 4 lugas, kas visas ir saglabā-
jušas tikai rokrakstos. Ne luga "Ērtrūde", ne "Vienu stāstu!" ne arī
1888. g. Rīgas Latviešu biedrības konkursam atkal iesūtītā luga "Ceļa
biedri", ne ceturtā luga "Laiku ziedi" nav iespiestas. Tāpēc arī vēlā-
kos gados, kad 70. gadu konkursa un izrāžu panākumi izgaisa no atmiņas,
viņas vārdu aizmirsa.

Mūsu novadnieces lugas radās no tiešās reālās dzīves novēro-
jumiem un pārdzīvojumiem. Būdam latviešu pirmā dramatiskā rakstniece,
viņa kopā ar Ā. Alunānu dod latviešu teātrim pirmo vērtīgāko oriģināl-
repertuāru.

M. Pēkšēnas rokrakstos uzglabājušās arī dzejas, ko pati autore
kopoja krājumā "Saulgoži un pakrēšļi" ar pseidonīmu Vidzemniece. Arī
tās nav iespiestas, kaut gan nav zemāk vērtējamas par daudziem citiem
tā laika dzeju mēģinājumiem.

Dzīve nav bijusi labvēlīga pret M. Pēkšēnu. Viņas talantam bija
nepieciešama tālāka skola, plašāks kultūras apvāršņa pavērumš. To viņa
neguva.

M. Pēkšēna apglabāta Rīgā Lielajos kapos 1903. g. 8. decembrī.

M. REINVALDE

Mazsalacas pilsētas bibliotēkas darbinieces izsaka pa-
teicību svīzes veidotājiem par literāro lappusīti. Vēlējums - vis-
maz reizi ceturksnī ļaut mums ieklausīties Mazsalacas "Atbalsī"!

Mazsalacas pilsētas bibliotēka aicina jaunus lasītājus.
Mūsu darba laiks katru dienu no 12.00 - 19.00.
Sestdienās no 11.00 - 17.00.
Brīvdiena - svētdiena.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka lūdz pārņemt savus
grāmatplauktus un atnest no mūsu bibliotēkas saņemtas grāmatas
tos, kas aizmirsuši to izdarīt jau ilgāku laiku. Nākošajā svīzē
minēsim konkrētus uzvārdus.

GRĀMATU pasaulē

Labu laiku jau ar samērā lielu interesi esam pievērsušies regulārai preses lasīšanai. Meklējam atbildes uz tiem daudzajiem aktuālajiem jautājumiem, kurus uzdod Jaunais laiks, meklējam ticību. Dažreiz arī atrodam, bet kopumā - neatgriešoties pie izlasītā, nepārdomājot, meklējam tālāk.

Grāmatā atliek samērā maz laika. Bet dažreiz to, ko vērtīgi meklējam laikrakstos, var atrast labā grāmatā.

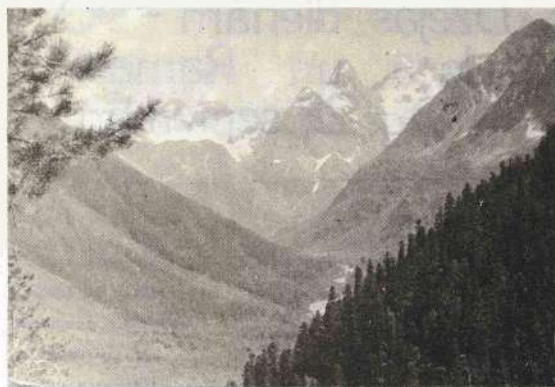
Pie mums ir atnākusi grāmata, kuru es ļoti gaidīju. Ticu, ka šī grāmata atradīs ne vienu vien lasītāju, dodot tam patiesu gandarījumu.

Grāmata ir par kalniem, cilvēkiem, vientulību, arī mīlestību. Par Mesneru var teikt: cilvēks - virsotne. Cilvēka fizisko, aerolo, psihisko spēju virsotne. Vientulība kā garīgs spēks.

Mīlestība - neticība tam, kas ir noticis. Ticība tam, kas nekad neatkārtosies.

Ja arī nav lemts šai dzīvei pabūt kalnos, tad, izlasot šo grāmatu, esmu pārliecināts, ka grūti, pat neiespējami ir teikt, ka es nekad tur neesmu bijis un arī nebūšu.

JĀNIS BERZINS

Rietumkalns, Ulda Urtāna foto.

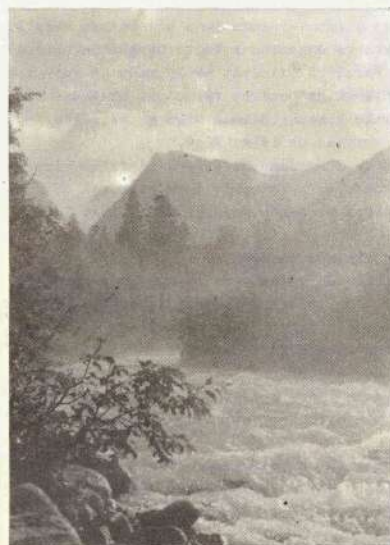
"Vai arvien es nevaru atbērtoties no virsotnes. Virsotne man šķiet tik mierīga un kāpšana lēnā - tik mazsvarīga. Cik tālu sniegtas skats - sākot, sniegtas smailes un nekādu dzīvības pāru. Šis kalns - dzīvības ienācē, atstums un vientulības simbols - mani izraisīja spēlīgu Visuma izjūtu. Horizonts ap mani līdzinās aplin. Esmu nonācis tādē stāvoklī, ka beidzot pilnīgi varu pārtraukt ienācē."

"Nonācis pie tāls, jūtu, ka manai dzīvei šajā pasaulē ir jēga."

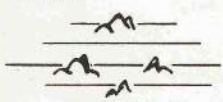
REINHOLDS MESNERS

Gājienš Vienatnē

Nanga Parbats

"Man atkal vajadzēja mācīties dzīvot vienam. Gribu piebilst - manai uzskāšanai Everestā un šim gājienu vienatnē uz Nanga Parbatu nav nekāda sakara ar manu šķiršanos. Bet tas nenozīmē, ka mana šķiršanās nebūtu iespaidojusi abas šīs ekspedīcijas. Esmu cieši pārliecināts, ka savos agrākajos dzīves apstākļos es nebūtu sasniedzis ne Everestu virsotni bez skābekļa maskas, ne Nanga Parbatu vienatnē."

"Vientulība ir spēks, kas pazudina, ja pārsteidz tevi nesagatavotu, bet tā pacel tevi pāri pašam, ja tu spēj to piepildīt."

"Sievietes ir neizsakāmi pārakas par mums - virsējiem. Viņām var būt bērni un tāpēc sievietēm ir vieglāk dzīvot ārpus sevis."

"Vairāk kā jebkad es iedrošinos dzīvot tā, kā man ir jādzīvo, darīt to, kas man sagādā prieku. Daru tā, lai nevienam netraucētu. Citu morāli neatzīstu. Kopš es arvien vairāk un vairāk pārtoptu par sevi pašu, pārstāju domāt pretstatos. Vairs nedalu - labais un sliktais, pareizais un nepareizais un tagad ļauju dzīvei vienkārši vest sevi uz priekšu, vairs negribu visu saprast un novērtēt."

"Māksla iet atkarīga no pareizā ceļa, tur ir tavi draugi, un tur tu esi stiprs, ļauj sev iet virzienā, kurā tu dotos, ja varētu."

"Ja tu atrod un ej savu ceļu, tu kļūsti spēks, virziens un mērķis, nekas un neviens nevar tevi atturēt."

"Nav svarīgi, vai tas izdodas, - es esmu ceļā. Tam vien jau ir nozīme."

"Nanga Parbats uz skaidrā horizonta iezīmējās kā šna. Vēl es varu kāpt gan uz augšu, gan uz leju. Bet es ļauju sev iet tālāk augšup, iekšā pasaulē, kura man liekas noslēgta un vienkārša un kurā nav nekā neskaidra."

"Neesmu devies ceļā, lai iekarotu kalnu un atgrieztos kā varonis."

"Gribu iepazīt pasauli caur bailēm."

"Es un mana ideja esam vienība. Pasaulē apkārt stāv klusa."

Patiesība ir viena un identā sen, neatkarīgi no tā, vai to uztver cilvēki vai briesmoji, eiģēļi vai dievi. E. Husserls

25. septembris. 26. septembris. Un 27. septembris. Rīga.

Rīga beidzot dzirdēja par visjaunāko Rietumu filozofiju. Rīga mācījās domāt un runāt Eiropas valodā. Tā bija 25. Vispasaules fenomenologu konference "Prāts. Dzīve. Kultūra", kuru vadīja pasaulē labi pazīstama zinātniece A. T. Timēcka.

(Fenomenoloģija ir filozofija, kas radusies gadsimta sākumā Vācijā, un tās pamatlicēja ir E. Husserls. Viens no ievērojamākajiem fenomenoloģijas pārstāvjiem M. Šelera raksturojis šo filozofijas virzienu tā: "Šeit runā ievērojami mazāk, bet vairāk klusē un vēro.")

Pēdējo gadu laikā mēs arvien biežāk pieminam F. Niči, A. Bergsonu, M. Heidegeru. Kāpēc? Viņi domāja par to, kas ir būtisks cilvēkam.

Mūsdienu cilvēks ir ierauts īpatnējā laikā, kad to raksturo tikai daudzuma aspekts: ir laiks, nav laika. Laiks kļuvis cilvēkam naidīgs, bet cilvēka dzīvei taču ir tikai tik daudz vērtības, cik laika ir viņa rīcībā. Fenomenoloģija laiku analizē kā subjektīvo pārdzīvojumu, laika apziņa tiek saistīta ar atmiņu, iztēli, uztveri. Laika apziņa nevar būt pakļauta hronometriscijai, jo jebkurā vienībā tā izskan ar savdabību, noteiktību, piepildījumu, jēgu. Tas ir viens no daudzajiem fenomenoloģijas jautājumiem - par cilvēka dzīves un tika attiecībām.

Pasaule ir meln pilna. Arī valoda nes viltu. Klusējot var pateikt vairāk nekā runājot. Tātad vārdā vairs nav patiesības. A. Kami, F. Kafka savos literārajos darbos raksta par dzīves jēgas sudumu, absurda pasauli. Un arī filozofija skaļi jautā, kas notiek pasaulē, uz kuriem mēs ejam, kur ir patiesība, kur ir jēga? Pasaule, kultūra, cilvēka, prāts, valoda ir apdraudēti.

Fenomenoloģijā uszkata, ka krīzi var pārvarēt radikāli pārveidojot filozofiju. Nepieciešams pārvarēt zinātnes objektivismu un izstrādāt cita tipa zinātnei, kura risinās "dzīves pasaules" problemātiku.

Minēšu, manuprāt, interesantākos referātus: A. T. Timēcka (ASV), "Jautājums par prātu un tā parametriem", M. Migoņs (Polija) "Cilvēka fenomenoloģija M. Šelera filozofijā", M. Vajda (Ungārija) "Prāts un kultūra", R. Kifere (Luksemburga) "Dzīve, prāts un kultūra dzējnika E. Djūna liriskajā prozā", M. Kūle (Latvija) "Klusums kā kultūras fenomēns", M. Stafeca (Latvija) "Absurda fenomenoloģija".

Šis kārtējais fenomenologu saiets bija mēģinājums atbildēt uz jautājumu, kāda ir divdesmitā gadsimta cilvēka eksistences būtība.

* - Ausekļa termins. Tā ir sākotnējā acimredzamību sfēra, kura ir pamatā cilvēka ikdienas eksistencei un veido izšķirošos dzīves nosacījumus.

ANITA STABIŅA

Dedzi, svecīte, KURZEMEI, VIDZEMEI, LATGALEI!

Pavisam 504 delegāti (no Valmieras rajona 49) bija pulcējušies Cēsu kultūras namā uz Latvijas Politiski Represēto Apvienības II konferenci.

Ar klusuma brīdi tika godināti tie, kuru cerības un sapņi izdzisa Sibīrijas sniegos. Trīs sievietes aizdedza trīs sveces - simbolizējot Kurzemes, Vidzemes un Latgales novadus. No Vidzemes sveci aizdedzina D. Krēpāuse no Valmieras.

Konference ieskan ar Cēsu kultūras nama sievietes vokālā ansambļa "Rondo" dziesmām. Pēdējo dziesmu "Lai līgo lepa dziesma" dziedam visi kopā.

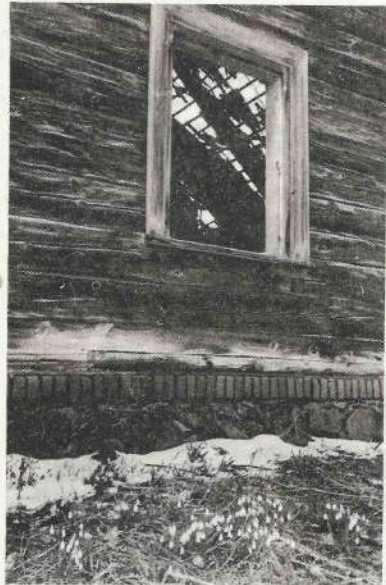
No valdes priekšsēdētāja E. Būmaņa ziņojuma: "Politiski Represēto Apvienība nodibināta pagājušajā gadā Ogrē. Apvienības klubi darbojas 22 rajonos un Rīgas pilsētā. Vidzemē klubi darbojas 9 rajonos. Visaktīvākie tie ir Kurzemē. Gata laikā klubi noorganizējuši 66 konferences.

Apvienības biedri darbojas dažādās komitejās, arī Augstākajā Padomē. Tāpat represētie piedalās politiskos mītiņos, braucienos pa brīvības cīņu vietām, represēto bojā gājušo cilvēku apzināšanā. Noorganizēts brauciens uz Noriļsku. Darāmā vēl daudz. Jāievieš arī vienotas biedru kartes.

Represēto klubs Tukumā ir sācis izdot avīzi "Grodz". Šī gada 25. martā saziēdoti 10 500 rubļi. Līdz šim represētajiem izmaksāti 61 miljons rubļu, bet, lai izmaksātu visiem, vēl nepieciešami 180 miljoni. Lai ko mēs arī darītu, jāsekmē Latvijas atjaunošana."

Par PRA likumdošanas iniciatīvo darbību emocionāli runā PRA valdes loceklis I. Noskovs: "Sākot ar 1935. gadu līdz karam Padomju Savienībā ar Staļina svētību apcietināti 19 miljoni 840 tūkstoši "tautas ienaidnieku", no tiem 7 miljoni neļaimīgo nošauti, pārējiem - nometnes, ciešanas, bēdas un nāve. Latvijā pašreiz apzināti jau vairāk nekā 216 tūkstoši politiski represēti. Īsto skaitu nav iespējams noskaidrot, jo vēsturniekiem un pat deputātiem ir slēgti daudzi PSRS arhīvi!"

AP deputāts E. Kide: "Cilvēku tūkstošus varēja savākt un izvest vienā naktī, bet - lai represētais saņemtu rehabilitāciju - jāpaiet mēnešiem, pat gadiem. No dzīvīem palikušajiem (vai mirušo represēto pēcnācējiem) saņemta

1949. g. 25. marts - 1990. g. ...

21 tūkstotis iesniegumu ar lūgumu rehabilitēt. Rehabilitācijas izdota tikai 8679 pilsoņiem, par 1941. gadā izvestajiem sagatavotas 3437 rehabilitācijas izziņas. PSRS arhīvi ir slēgti, jo tur glabājas to čekistu lietas, kuri piedalījās izvešanās. Katrai valdībai jābūt atbildīgai par iekriekšējās valdības darbiem, tāpēc pēc iespējas ātrāk jāpanāk, lai nevainīgie cilvēki tiktu rehabilitēti un saņemtu materiālo kompensāciju par zaudēto mantu tieši no PSRS buidžeta, jo represijas ir vainojama Māskava. Represiju laiks pensiju likumā būtu jāieskaita trīskārtīgi. Izsaku nosodījumu tiem AP deputātiem, kuri neierodas parlamentā un nepiedalās tā darbā.

AP deputāts E. Berkļavs: "AP nav tiesīga ne piešķirt, ne atņemt Latvijas pilsonību, jo tā ir ievēlota no PSRS pilsoņiem un ir okupācijas varas instance. Latvijas pilsoņiem būtu jābūt tiem, kuri Latvijā dzīvojuši (un viņu pēcnācējiem) 1940. gada 17. jūnijā. Deputātiem un visai sabiedrībai jāpalīdz ar dzīvokļiem tiem latviešiem, kuri no savām trimdas zemēm grib atgriezties Latvijā. Represētajiem ir jābūt privilēģētiem dzīvokļu saņemšanā un medikamentu iegādē.

Premjerministra I. Godmaņa kunga palīdzība I. Cielava: "4. maija Deklarācija tapusi strīdos un jaunā valdība tikai sāk ceļu uz neatkarīgu valsti. Starp PSRS un I. Godmaņa Valdību vienlīdzības zīmi nevajadzētu likt.

Nebūsim opozīcijā ar valdību, bet būsīm vienās pozīcijās!"
L. Baranovskis nodeva sveicienus no 33 Igerskā dzīvojošajiem latviešiem. (Iša žurnālistes M. Celmiņas intervijs).

- Esmu dzimis 1926. gadā Bēzeknē, tur arī mācījos ģimnāzijā. Mūsu ģimeni izveda 1941. gada 14. jūnijā. Man bija 15. gadu. Ceļā nomira mans četrgadīgais brālis, otrs brālis nomira Sibīrijā, arī tēvs. Māte un māsa atgriezās Latvijā, bet es Igerskā nodibināju ģimeni un dzīvoju joprojām tur. Ar dzīvesbiedri Liliju esam izaudzinājuši dēlu un

meitu.

Toreiz - 1942. gadā - Igerskas nometnē bija ap 600 latviešu, katrs sestais nomira bada nāvē. Agopitovā nomira puse izsūtīto latviešu. Tagad Igerskā dzīvo 33 latvieši, galvenokārt tās ir sievietes, kuras te nodibināja ģimenes, un tagad jau te dzīvo viņu mazbērni. Pēc izsūtīšanas jau trīsdesmito reizi esmu Latvijā, jo cemojos pie māsas, kura dzīvo Rēšpilē.

Mani ir rūgtums pret Latvijas latviešiem par to, ka viņi līdz šim ir maz rūpējušies par mums - latviešiem Austrumos, bet tajā pašā laikā ar Rietumos dzīvojošajiem uzturot visciešākos kontaktus... Bet mūsu bērniem nebija pat latviešu ābeles.

Reabilitāciju neesmu saņēmis, jo man tiesas ceļā jāpierāda, ka esmu bijis kopā ar tēvu. Tas ir smieklīgi un pat amorāli. Es interesējos par vēsturi un esmu secinājis, ka neviena valsts savu patstāvību nevar iegūt bez cīņas. Latvija pašreiz nedrīkst stāvēt uz vietas!

Latvijai novēlu brīvību, latviešiem veselību un modrību!

Apsveikumi arī no Lietuvas, Igaunijas un Amerikas latviešiem.

Neiekāro svešu zemi,
Savu sētu pamezdzams,
Tevi gaida tavējā,
Atdod mums mūsējo.

Konference pieņēma aicinājumu Latvijas Republikas Augstākajai Padomei, Deklarāciju un Rezolūciju par to, ka Latvijas PRA II konference atbalsta Baltijas Padomes sēdes lēmumu par Lietuvas republikas AP priekšsēdētāja Vitauts Landsberģa izvirzīšanu par kandidātu Nobeļa miera prēmijas piešķiršanai. Konference akceptēja rezolūciju par LR pilsonību, izdarīja labojumus un grozījumus Latvijas PRA Statūtos un nosūtīja atklātu vēstuli LR AP Lauksaimniecības un mežsaimniecības pastāvīgajai komisijai, kurā izteica represēto viedokli par zemes reformu Latvijas lauku apvidos.

Ar valsts himnas "Dievs, svētī Latviju!" vienojošo melodiju un klusuma mirkli konferences delegāti darbu beidza.

PAR PILSONU REABILITĀCIJU

Šā gada pirmajā pusgadā Iekšlietu ministrija saņēmusi 2319 iesniegumus par rehabilitācijas dokumentu izsniegšanu no pilsoņiem, kas represēti administratīvā kārtā. Izskatīti 3178 iesniegumi un izsniegti rehabilitācijas dokumenti 11173 pilsoņiem, to skaitā 1577 1941. gadā represētajiem un 9482 1949. gadā represētajiem.

Atgādinām, ka Iekšlietu ministrijas rehabilitācijas nodaļa pilsoņus, kuri tikusi izsūtīti administratīvā kārtā, rehabilitācijas jautājumos pieņem Rīgā, Stabu ielā 89, 5. istabā (1. stāvā) pirmdienās no 9.00 - 12.00.

Iesniegumus adresējiet Iekšlietu ministrijas rehabilitācijas nodaļai. Tajā jāuzrāda uzvārds (tagadējais un izsūtīšanas laika), vārds, tēva vārds, dzimšanas gads un vieta, uz kuru tikat izsūtīts (apgabals, rajons, pilsēta). Līdzīgi šādas pat ziņas uzrādāmas arī par visiem pārējiem izsūtītajiem ģimenes locekļiem (neatkarīgi no vecuma). Ziņas par īpašumu iesniegumā nav jāuzrāda - pēc izziņas saņemšanas no Iekšlietu ministrijas, īpašuma apraksts jāiesniedz izpildkomitejā.

Iekšlietu ministrijā nebūt nav jāierodas personiski - iesniegumus var nosūtīt arī pa pastu ierakstītā vēstulē. Ministrija izskata tikai administratīvi izsūtīto lietas - pārējos gadījumos jāgriežas republikas Prokuratūrā.

No laikraksta "Kriminālvestnesis".

Harijs Skuja

TUVĪBA

Mēs viņiem esam tik bezgala tuvi, ka viņi mūs uzrunā uz "tu": "Ē, tu, O-957, panāk šurp!"

Mēs viņiem esam tik bezgala tuvi, ka viņi izlasa mūsu māšu, māsu, sievu, līgaru vēstules, pirms esam lasījuši mēs.

Mēs viņiem esam tik bezgala tuvi, ka dažkārt viņi uzskata par labāku šīs vēstules neatdot, lai mūs "nesāpīnātu".

Mēs viņiem esam tik bezgala tuvi, ka viņi notiesā mūsu visai nabadzīgā uztura labāko daļu.

Mēs viņiem esam tik bezgala tuvi, ka viņi nekautrējas mūs pārmačīt šautegū laidēm.

KĀRLIS KALNIETIS

Tīci, sirds

Tīci, sirds, ka reiz šī jaunā diena, Ceļa nav, kam nebūtu reiz gala, Ka šīs moka izbeigsies un posts, Katra vētra vienreiz trakot beidz, Ka reiz sagrūs tumsās varas sienu Tīrumus pēc putekļiem un sala Tīrumus pēc putekļiem un sala Un mums netaisnību noņems nost. Arāji ar sēklu pāriet steižs.

Bite dzeļot saņem savu nāvi,
Klinti sagrauz ķēpis sīks un mazz,
Tīci, sirds, un pāri postam stāvi -
Zem šīs saules mūžīgs nav nekaz.

Nējausi noklausīta saruna

Š.g. 25.septembrī pulkstens 9.³⁰, pateicoties mūsu kolo-
sāļajiem telefona sakariem, dabūju noklausīties interesantu sarunu
(domājams, ka sarunājās divi mediķi, diemžēl man pazīstami).

- Ko darīt ar to slimnieku, pie kura biju vizītā?
- Es taču neesmu dežūrārsts.
- Bet vajag taču zināt, ko ar viņu darīt?
- Es neesmu dežūrārsts.
- Nu, bet viņam ir vemšana un caureja!
- Neesmu dežūrārsts, prasiet dežūrārstam. Ja liks likt sta-
cionārā, tad es arī skatīšos, ko ar viņu darīt. (Te tika nomesta
klusule.)

Ja "nokrīt" lopiņš - lopkopējam jāmaksā tā vērtība. Ja
"nokrīt" cilvēks...

Vakarīt pa radio ziņoja par nesaprotamu saindēšanos ar
sēnēm un ieteica tās nelasīt. Tā nu nav nevienam kam pajautāt: vai
iet bekot, vai kādu sūtīt bekās, vai arī visi jau esam bekās.

Nu, ja nu vienīgi dežūrārstam!

No «tautas folkloras»

Iebraucēji pie Brīvības pieminekļa:

- Ēto ēto za pamjatņik?

Gudrākais pēc laiciņa iesauca:

- Bratci! Ēto matuška Rusj ģerīit na rukah tri
pribaltijskije respubliki.

- Grūti dzīvot bez darba.
- Padomju cilvēks grūtību nebaidās.

- Vai zināt, ka Padomzemē par velti var ne tikai
ārstēties un mācīties, bet arī strādāt...

Pēc XX partijas kongresa Staļinu met
laukā no mauzoloja.

- Uz kurieni jūs, Josif Visarionovič, -
jautā Vladimirs Iļjičs.

- Jaunu dzīvokli piešķīra, - lepnī atbild
Staļins.

- Un uz ilgu laiku...
- Līdz nākamajam kongresam.
- Bet pēc tam - satraucies jautā Ļeņins.
- Pēc tam, kur partija sūtīs.

Ivans ar Jāni strīdas, kuram tad isti pieder Rīga.
Nekādi nevar vienoties. Garām ar garu bārdi skrien
Joske, kildnieki nolēmj tam pavaicāt, lai tiktu skaidrībā.
Joske padomā un saka:

- Tu redze, cik man smuke un gare bārde. Un tā
bārde ir mane. Vai ne? Un ja tajā ielien uts, tā doma,
ka bārde pieder tai.

Laikraksts "Metsepole".

Jocīgi

- Jūsu uzvārds un vārds?
- Jautā ārsts.
- Mērija Smita.
- Nākamā bērna tēva uzvārds
un vārds?

- To es nezinu. Mēs nebijām
tik tuvu pazīstami.

Angļu skolā, bērnu kopšanas
stundā.

- Sandra, ko jūs darīsiet,
ja jums piedzims dviņņi?
- Vispirms centīšos appre-
cēties.

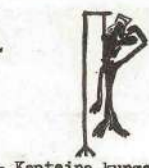

Ģimenes strīda laikā
sieva kliedz:

- Labāk es būtu ar pašu
velnu apprecējusies!

Virš:

- Tas nav iespējams.
Laulības starp tuviem radi-
niekiem aizliegtas.

- Kapteiņa kungs, mūsu zēni
noķēruši ienaidnieka izlūku.
Pavēliet viņu pakārt!

- Nekādā gadījumā! No karāta-
vām viņš varēs ieraudzīt mūsu
karaspēka izvietojumu.

Virš:

- Dārgā, vēlies - es tev nonā-
sišu zvaigzni no debesīm?

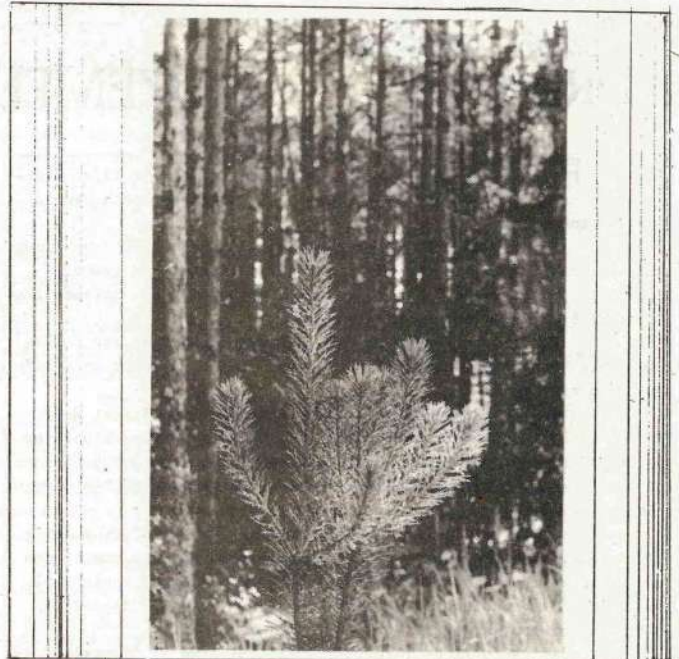
Sieva:

- Nekādu zvaigzni! Šodien tu
sēdēsi mājās!

- Māmiņ, es vēlreiz pabarošu
akvārija zivtiņas. Šodien, manā
dzimšanas dienā, es vēlos visap-
kārt redzēt laimīgas sejas.

No laikraksta "Paklau".

Milicijas hronika

Administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts pilsonim
Viktoram Leonīda d. Čajevskijam, kurš pielāuj dzīvot bez pierakstīša-
nās pilsoni Tamāru Jakova m. Norjevskaju Ramatas c. "Jaunsilzemniekos"
no 1990.gada 1.septiļa.

Alkohola reibuma stāvokli aizturēti sekojoši pilsoņi:
24.sept. plkst. 13.45 Viesturs Mārtiņa d. Gustavs, 25.sept. Ivans Bonka,
26.sept. Andrejs Ivana d. Kovačs, viņš arī no 1990.g. 17.septembra ne-
kur nestrādā, šajā pat dienā alkohola reibumā stāvoklī plkst. 11.30
aizturēts Juris Antona d. Puhošs.

26.septembrī Oļģerts Rīgara d. Berners vadīja traktoru
T - 150 bez vadītāja apliecības un ceļazīmes.

27.septembrī transporta līdzekli bez vadītāja apliecības
vadīja Vitālijs Kārja d. Celmiņš.

Motocikla vadītājs Pēteris Pētera d. Talcis ignorēja zīmi
"Brūkt aizliegts" Mazsalacā uz P. Birzgaļa ielas.

PAZIŅOJUMI

"Mazsalacas Vēstis" piedāvā reklāmas pakalpojumus gan
valsts iestādēm un uzņēmumiem, gan kooperatīviem, gan kolhoziem
un kopsaimniecībām, jaunsaimniekiem, gan arī katram no jums.

Jums tiek piedāvāta iespēja ar "Mazsalacas Vēstis"
palīdzību reklamēt savus izstrādājumus, nopirkt vai pārdot māju,
mašīnu vai varbūt samainīt dzīvokli.

Samaksa par publikāciju pēc valsts noteiktajām
cenām. Sludinājumus pieņem darbdienās veikalā "Ziedīņš". Varat
izmantot arī pastkastīti.

Mūsu adrese p/k I10.

23. oktobrī plkst. 9⁰⁰ - 13⁰⁰ Mazsalacas polikli-
nikā DONORU DIENA.

Informatīvajā biļetenā publicētie materiāli ne vienmēr atspo-
guļo redakcijas viedokli. Par publikācijās minēto faktu un skaitļu
pareizību atbild to autori.

Redakcijas kolēģija BAIRA BAŠKERE
VIKTORIJA PURIŅA
ATIS SLOKA

Redaktors JĀNIS BĒRZIŅŠ.
Iespēsts Valmieras tip.
"Liesma"

Mākslinieciskā noformētāja RUDIĒ TAUBS.

Ofseta tehn. Pasūt. Nr.
Met. 1000 4453

Foto - MĀRIS ZARIŅŠ.

Adrese: Mazsalaca,
p/k I10

Iznāk 2 reizes mēnesī.

Maksā 50 kap.

4. 00438

"Mazsalacas Vēstis" varēsiet nopirkt mēneša otrajā nedēļā,
sākot ar ceturtdienu, mēneša ceturtajā nedēļā, sākot ar ceturtdienu.